

на папратъта дава добри резултати, но чрезъ нѣколко кратното покосяване на последната борбата би била много по ефикасна.

Блатливитѣ и низки мѣста трѣбва да се отводнятъ чрезъ открити канали. На отводненитѣ мѣста киселитѣ и малоценни храни ще отстѣпятъ мѣсто на сладкитѣ тревы и съ това ще се подобри качествения съставъ на чима. Чрезъ напояване, торене, грапене и други културни подобрителни мѣрки би се увеличила количествено и подобрила качествено тревната растителностъ на планинскитѣ пасбища. За да се създадатъ по-добри условия и удобства на добитѣка, **необходимо е да се направятъ прокари, водопой и навеси.**

Почистването на високопланинскитѣ пасбища е много по-трудно и свързано съ много по-голѣми разходи, отколкото почистването на обикновенопланинскитѣ пасбища. **Най-опасния и господстващъ храстъ въ високопланинскитѣ пасбища е хвойната.** Това е единъ низко разстланъ и влачещъ се по земята храстъ отъ рода на иглолистнитѣ дървета. **Има пасбища, на които $\frac{4}{5}$ отъ повърхността е заета отъ хвойната, а нѣкои даже сѣ окончателно окупирани отъ последната.** Хвойната се размножава съ семена. И отъ година на година тя бързо се разширява и застрашава, въ скоро време, окончателно да окупира и безъ това малко останалата чиста пасбищна площъ.

По сведения, които ни се дадоха отъ стари пастири, при обиколката ни по високопланинскитѣ пасбища въ Тетевенския и Троянския балканъ, преди 15—20 години хвойната е заемала сравнително по-малка площъ. Съ това може да се обясни факта, защо на нѣкои високопланински пасбища сега пасе два пѣти по-малко добитѣкъ, отколкото тогава. Относно начина за почистване на хвойната мненията на планинцитѣ и сведущитѣ въ тази областъ лица, сѣ противоречиви. Споредъ мнението на едни най-добрия начинъ за почистване на хвойната е изсичането. Съ помощта на брадви, косери и лозарски ножици хвойната се изсича низко до земята. Като иглолистенъ храстъ низко изсѣчената хвойна не дава издѣнки. Чимътъ напълно се запазва и нѣма опасностъ отъ излужване на почвата. Този начинъ на почистване хвойната има тая лоша страна, че е много бавенъ и скѣпъ. Срѣдно за почистването на една напълно заета площъ съ хвойна сѣ **необходими отъ 600—800 лева на декаръ.**

По-бързъ и ефикасенъ начинъ за премахване на хвойната е **изгарянето.** Най-подходящо време за унищожаването на хвойната, чрезъ изгаряне сѣ **месецитѣ августъ и септемврий.** За да се избѣгне евентуелното опожаряване на съседнитѣ гори, необходимо е предвари-